

Sygn. akt VU 6433/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Iwona Jasińska

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 24 września 2014 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 6433/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 września 2014 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy S. K. prawa do emerytury, z uwagi na brak wymaganego stażu w warunkach szczególnych oraz brak ogólnego 25 letniego stażu pracy.

Od decyzji powyższej odwołanie złożył pełnomocnik wnioskodawcy w dniu 29 października 2014 roku, wnosząc o przyznanie żądanego prawa, z uwagi na fakt przepracowania wymaganych 15 lat w warunkach szczególnych, albowiem wnioskodawca pracował w takich warunkach w latach 1971-1976 w Przedsiębiorstwie (...) w Ł., a także podniósł, iż od 1988 roku skarżący pozostaje w stosunku pracy, a organ rentowy pominął ten okres. Wnosił również o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wnosił o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu odpowiedzi wskazał, iż nie zaliczono wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresu od 1 września 1971 roku do 31 maja 1976 roku, bowiem wnioskodawca za ten okres nie przedstawił świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Odnosząc się natomiast do podniesionej w odwołaniu okoliczności, iż wnioskodawca od 1988 roku do chwili obecnej pracuje, organ rentowy podniósł, że na tą okoliczność wnioskodawca nie przedstawił żadnego świadectwa pracy nie tylko do akt emerytalnych, ale również do rentowych i kapitałowych.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

S. K., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 5 września 2014 roku wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 w aktach ZUS).

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący **19 lat, 2 miesiące i 5 dni**. Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy do okresów składkowych okres 19 lat, 1 miesiąc i 13 dni tj. okres zatrudnienia :

- od 1 września 1971 roku do 31 maja 1976 roku w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. ,

- 21 czerwca 1976 roku do 26 maja 1988 roku w (...) w K. ,

- od 3 kwietnia 1995 roku do 30 czerwca 1995 roku w M. ,

- od 2 października 1996 roku do 31 grudnia 1998 roku w (...) w K. ,

a do okresów nieskładkowych okres 22 dni (dowód: decyzja z dnia 24 września 2014 roku k. 25 akt emerytalnych, odpowiedź na odwołanie k. 7-8).

Wnioskodawca w okresie od dnia 1 września 1971 roku do dnia 31 maja 1976 roku był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. na stanowisku elektromonter w pełnym wymiarze czasu pracy (dowód: świadectwo pracy z dnia 31 maja 1976 roku k. 4 akt rentowych).

W okresie od 21 czerwca 1976 roku do dnia 26 maja 1988 roku wnioskodawca był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) w K. na stanowisku elektromontera w pełnym wymiarze czasu pracy, a od 2 października 1996 roku do 14 sierpnia 1999 roku u następcy prawnego w firmie (...) S.A. w K. również na stanowisku elektromontera, ale w wymiarze 1/2 etatu (dowód: świadectwo pracy z dnia 20 czerwca 1988 roku k. 3 akt rentowych, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 5 sierpnia 2014 roku k. 8 akt emerytalnych).

Od 27 maja 1988 roku wnioskodawca uprawniony był do renty inwalidzkiej z tytułu zaliczenia do trzeciej grupy inwalidów, a od 1 lutego 1998 roku uprawniony jest do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznanej na stałe (dowód: decyzja z dnia 13 sierpnia 1988 roku k. 2 akt rentowych, decyzja z dnia 22 listopada 1988 roku k. 34 akt rentowych, wypis z treści orzeczenia z dnia 8 sierpnia 1993 roku k. 54 akt rentowych, decyzja z dnia 3 marca 1998 roku k. 122 akt rentowych, decyzja z dnia 26 lutego 1999 roku k. 137 akt rentowych).

W okresie pobierania renty inwalidzkiej wnioskodawca wykonywał pracę, w tym m.in. na podstawie umowy zlecenia: w okresie od 3 października 1994 roku do 29 października 1994 roku, od 6 lutego 1995 roku do 24 lutego 1995 roku, oraz na podstawie umowy o pracę w wymiarze 1/2 etatu w okresie od 2 kwietnia 1995 roku do 30 czerwca 1995 roku w Firmie (...), od 2 października 1996 roku do 30 czerwca 1999 roku na podstawie umowy o pracę w wymiarze 1/2 etatu.

Wnioskodawca chorował w okresie od dnia 14 września 1998 roku do dnia 30 września 1998 roku (dowód: zaświadczenie z dnia 15 listopada 1994 roku k. 71 akt rentowych, zaświadczenie z dnia 26 lipca 1995 r. k. 77 akt rentowych, zaświadczenie z dnia 28 lipca 1995 roku k. 78 akt rentowych, zaświadczenie z (...) S.A. k. 93, k. 118, k. 133).

Do stażu **pracy w warunkach szczególnych** organ rentowy zaliczył wnioskodawcy **okres 11 lat 11 miesięcy i 6 dni**, tj. okres zatrudnienia od 21 czerwca 1976 roku do 26 czerwca 1988 roku w (...) w K. na stanowisku elektromontera

(dowód: decyzja z dnia 24 września 2014 roku k. 25 akt emerytalnych, odpowiedź na odwołanie k. 7-8 świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 5 sierpnia 2014 roku k. 8 akt emerytalnych).

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i zważył, co następuje:

zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013, poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki,

na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2). Od 1 stycznia 2013 roku dla przyznania emerytury nie jest już konieczne uprzednie rozwiązanie stosunku pracy.

Żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w **Wykazie A**, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn,

- ma wymagany okres zatrudnienia wynoszący **25 lat dla mężczyzn**, w tym co najmniej **15 lat** pracy w szczególnych warunkach.

W świetle wskazanych regulacji prawnych, aby uzyskać prawo do emerytury wnioskodawca powinien legitymować się 25-letnim okresem zatrudnienia oraz odpowiednim stażem pracy w szczególnych warunkach, który w przypadku wykonywania prac wymienionych w wykazie A wynosi 15 lat.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony **spełnia przesłankę wymaganego okresu 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz czy ma wymagany 15 –letni staż pracy w warunkach szczególnych**. Poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczony osiągnął wymaganą ustawą wiek oraz nie jest też członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Odwołujący, działający przez profesjonalnego pełnomocnika, w swoim odwołaniu skoncentrował się na wykazywaniu, że przepracował w warunkach szczególnych 15 lat. Wnosił bowiem o uznanie dodatkowo jego zatrudnienia w **Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w okresie od dnia 1 września 1971 roku do dnia 31 maja 1976 roku**. Jednakże wykazanie przez odwołującego, iż pracował przez 15 lat w szczególnych warunkach, nie jest wystarczające do przyznania mu prawa do emerytury. Warunkiem, który musi być spełniony kumulatywnie, jest wykazanie, iż na dzień 1 stycznia 1999 roku zgromadził 25-letni ogólny staż pracy. Jedynie łącznie spełnianie wszystkich warunków wymienionych w art. 184 w/w ustawy stanowi podstawę do nabycia praw do emerytury i z tego też powodu, Sąd w pierwszej kolejności analizował, czy odwołujący posiada 25-letni staż pracy na dzień 1 stycznia 1999 roku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, że S. K. zgromadził 19 lat, 2 miesiące i 5 dni ogólnego stażu pracy. **Organ rentowy nie zaliczył** bowiem odwołującemu **do ogólnego stażu pracy okresu: od dnia 27 maja 1988 roku do dnia 2 kwietnia 1995 roku, od 1 lipca 1996 roku do 1 października 1996 roku** (co wynika z treści odpowiedzi na odwołanie), kiedy to ubezpieczony przebywał na rencie inwalidzkiej i w tym okresie nie pozostawał w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę. Jak wynika z analizy akt rentowych ubezpieczonego w spornym okresie tj. od dnia 127 maja

1988 roku uprawniony był do renty inwalidzkiej z tytułu zaliczenia do trzeciej grupy inwalidów, a następnie do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznanej na stałe. W okresie pobierania renty wnioskodawca pracował na podstawie umowy zlecenia w okresie od 3 października 1994 roku do 29 października 1994 roku, od 6 lutego 1995 roku do 24 lutego 1995 roku, oraz na podstawie umowy o pracę w wymiarze 1/2 etatu w okresie od 2 kwietnia 1995 roku do 30 czerwca 1995 roku, od 2 października 1996 roku do 30 czerwca 1999 roku na podstawie umowy o pracę w wymiarze 1/2 etatu. Okresy zatrudnienia wnioskodawcy na podstawie umowy o pracę tj. od 2 kwietnia 1995 roku do 30 czerwca 1995 roku, od 2 października 1996 roku do 31 grudnia 1998 roku (staż pracy ustala się na dzień 1 stycznia 1999 roku) zostały mu przez organ rentowy zaliczony do ogólnego stażu pracy, co wynika z odpowiedzi na odwołanie (k. 7-8). Natomiast okresy kiedy wnioskodawca nie pracował na podstawie umowy o pracę, a jedynie pobierał rentę inwalidzką z tytułu zaliczenia do trzeciej grupy inwalidów, a następnie do rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznanej na stałe, prawidłowo nie zostały zaliczone mu do ogólnego stażu pracy.

S. K. nie spełnia bowiem przesłanek z art.10a ust.1 w/w, który w wyjątkowych sytuacjach przy ustalaniu prawa do emerytury dozwala na doliczenie okresu pobierania renty. Wyjątek ten nie dotyczy jednak odwołującego, albowiem z art.10a ust.1 w/w ustawy wynika jednoznacznie, że musi być to emerytura ustalana na podstawie art. 26b, 27 i 28, czyli w powszechnym wieku emerytalnym, a nie emerytura ustalana w oparciu o art.184 w/w ustawy. Nadto przepis ten dotyczy wyłącznie osób, które po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego odzyskały zdolność do pracy, a z powodu wcześniejszego przebywania na rencie, nie spełniły warunku posiadania wymaganej ilości okresów (składkowych i nieskładkowych) i warunku tego nie mają już szans spełnić. Przepis ten nie znajduje zatem zastosowania do osób, które nie odzyskały zdolności do pracy przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego.

S. K. nie ma powszechnego wieku emerytalnego, a zdolności do pracy nie odzyskał, bowiem w dalszym ciągu uprawniony jest do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, bowiem została ona mu przyznana na stałe.

Jednocześnie podnieść należy, iż decyzją z dnia 13 sierpnia 1988 roku ubezpieczonemu przyznane zostało na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. nr 40, poz. 267 z późn. zm.) prawo do renty inwalidzkiej trzeciej grupy inwalidów (k. 27 akt rentowych) od dnia 27 maja 1988 roku. Wbrew stanowisku pełnomocnik ubezpieczonego, w ocenie Sądu, renta inwalidzka, której odpowiednikiem jest obecnie renta z tytułu niezdolności do pracy, nie jest tożsama z rentą chorobową- o jakiej mowa w art. 7 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i tym samym nie może być zaliczona jako okres nieskładkowy, o którym mowa tym przepisie.

Wskazać bowiem należy, iż renta chorobowa, była jednym ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. nr 3, poz. 6 ze zm.), do systemu świadczeń ubezpieczeniowych wprowadzona została od dnia 1 stycznia 1975 r. na mocy art. 57 pkt. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa (t. jedn. Dz. U. z 1975 r. nr 34, poz. 188). Renta chorobowa przysługiwała pracownikowi, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego, był w dalszym ciągu niezdolny do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja rokowały odzyskanie zdolności do pracy, przysługiwała na okres niezbędny do przywrócenia zdolności do pracy, nieprzekraczający 12 miesięcy. Przepisy ustawy, na podstawie której można było ustalić prawo do tego świadczenia, utraciły moc z dniem 1 stycznia 1983 r. w związku z wejściem w życie wyżej wymienionej ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Natomiast po tej dacie, w miejsce renty chorobowej, przepisami ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zmianie niektórych przepisów o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. nr 5, poz. 33), wprowadzono świadczenie rehabilitacyjne w ramach ubezpieczenia chorobowego, dodając rozdział 2a do ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa.

Reasumując stwierdzić należy, że S. K. nie pobierał renty chorobowej, o której mowa w art. 7 pkt. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, nie podlega włączeniu do okresów, od których zależy zwiększenie wymiaru stażu ubezpieczeniowego.

Podkreślenia wymaga fakt, że okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy z punktu widzenia prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego jest w zasadzie prawnie obojętny, chyba, że przepisy prawa wiążą określone skutki z tym okresem (por. wyrok Sądu Apelacyjnego Gdańsku z dnia 19 listopada 1998 r. sygn. akt III AUa 1009/98 OSA z 2002 r. Nr 2, poz. 9). W odniesieniu do przepisów regulujących prawo do wcześniejszej emerytury, okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy pozostaje bez wpływu na prawo do tego świadczenia.

Wobec powyższego stwierdzić należy, iż S. K. nie wykazał w niniejszym postępowaniu, aby na dzień 1 stycznia 1999 roku zgromadził 25 lat ogólnego stażu pracy.

Z uwagi na powyższe Sąd, kierując się zasadami ekonomiki procesowej, nie prowadził postępowania dowodowego na okoliczność ustalenia, czy praca S. Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w okresie od dnia 1 września 1971 roku do dnia 31 maja 1976 roku była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach i pominął wniosek o przesłuchanie na powyższą okoliczność świadków: H. Z. i Z. S. oraz A. P.. Niezależnie bowiem od poczynionych w tym zakresie ustaleń – S. K. nie spełnił wszystkich przesłanek wymaganych przez art.184 w/w ustawy, gdyż nie wykazał 25 lat ogólnego stażu pracy.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji.